

переводе с английского «большой палец руки». Данный перевод является удачным, так как он производит эффект ритмичности имени, что близко восприятию детей.

Таким образом, перевод имен собственных является сложной задачей для переводчика. Существует две основных тенденции перевода говорящих имен в детских произведениях: транслитерация, в том случае если имя не дает никакой информации; калькирование – буквальный перевод имени собственного, который является необходимым, учитывая словарный запас читателя. Если имя собственное значимо, то переводчик должен это заметить и передать имя героя сохранив задумку автора, эмоциональную окраску и стиль текста.

Список использованных источников:

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод / Л.С. Бархударов. – М.: Международные отношения, 1975. – 239 с.
2. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / В.С. Виноградов. – М.: Издательство института общего и среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
3. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – М.: Международные отношения, 1980. – 344 с.
4. Joseph Jacobs. English fairy tales [Электронный ресурс] – режим доступа: <http://www.e-reading.club/book.php?book=102770>

Ольшанська К.А.

студент,

Науковий керівник: Шурма С.Г.

кандидат філологічних наук, доцент,

Гуманітарний інститут

Київського університету імені Бориса Грінченка

ПРИНЦИП ДЖЕРЕЛОЦЕНТРИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ В ТВОРЧОМУ МЕТОДІ ГРИГОРІЯ КОЧУРА

Григорій Кочур – один із найталановитіших перекладачів ХХст. Його ім'я стоїть поряд з тими, хто розвивав націєтворчу функцію перекладу, заповнюючи прогалини у спадщині української літератури, і розвивав українську мову та культуру. У межах наявних опублікованих матеріалів можна виділити суттєвий масив літературних досліджень про особливості творчого методу Григорія Кочура, однак ця невичерпна тема потребує подальшого дослідження.

Роль художнього перекладу у збагаченні та розвитку української мови залишається важливою проблемою сьогодення. В процесі художнього перекладу яскраво проявляється взаємодія та взаємовплив культур, представлені в тексті оригіналу та в тексті перекладу. Особливе значення для перекладу має передача в художньому творі не тільки експліцитних явищ, втілених у семантиці, стилістиці чи синтаксисі, але й самотнього колориту оригінального твору, присутність індивідуалізованого бачення об'єктивних реалій автором, тобто те імпліцитне, що, на перший погляд, є прихованим від ока.

Особливу складність для перекладу іншою мовою являють віршовані твори, адже вони формують не лише «цілісну систему мовних елементів (змістово-формально-суспільних за своїм характером)», але й цілісний емоційно-чуттєвий образ, який автор безпосередньо спрямовує на емоційний стан читача-реципієнта, з метою справити конкретне враження, викликати запрограмовані образністю вірша емоційні стани. Ця естетично-експресивна складова відрізняє мову поезії і художню мову взагалі від інших типів мовленнєвої комунікації, ключовим елементом і пріоритетом яких є передача інформативного змісту.

Для цілісного осмислення творчого методу перекладача існує необхідність його комплексного вивчення. Дослідження перекладів Григорія Кочура дозволить не лише виявити особливості творчої манери та основні риси індивідуально-авторського стилю перекладача, а, що найважливіше, продемонструє багатство української мови, яке реалізовано у перекладах Г. Кочура, оскільки творчість Г. Кочура вирізняється надзвичайною стилістичною майстерністю, мовним багатством.

Для Григорія Порфировича Кочура – одного з керманичів української школи художнього перекладу минулого сторіччя, джерелом його теоретичних обґрунтувань та напрацювань були як погляди інших видатних перекладачів, так і власний аналіз художніх перекладів – чи то українців, чи то чехів, словаків тощо, але передусім, звісно ж, – власна творча манера та стиль перекладання, які втілювалися у його майстерно виконаних перекладах вершин світової поезії.

При аналізі проблем поетичних перекладів, М. Зеров зазначає, що для перекладачів, при досягненні високого рівня художності перекладу вірша, надзвичайно важливим для є «повне розуміння тексту, над відтворенням якого в рідній мові вони [перекладачі] працюють». Поруч із цією вимогою М. Зеров наголошує, що «перекладач не має нехтувати евфонією оригіналу – як звукописам, так і римою.

Г. Кочур, називаючи себе адептом неокласиків, спирався на традиції Зерова-Рильського, яких уважав першими авторитетами у перекладацтві. «Подібно до Рильського, який ухилився (як пише про нього Кочур

пізніше) від ризикованих стилістичних експериментів, зате володів бездоганним смаком, ерудицією, широким та органічним знанням рідної мови, – Кочур також більш за все боїться «переяскравити» свої переклади, підмінити відтворення оригіналу його вільним переспівом, «перевдягти» автора в декоративне «українське вбрання». Звідси – гранична точність і конкретність образної мови Г. Кочура, яка наближена до оригіналу, увага до образної деталі, словесна економія, прагнення урізноманітнити поетичний словник за рахунок прямих іншомовних запозичень.

Аналіз наукових джерел з теми дослідження доводить, що Г. Кочур сповідував принцип джерелоцентричного перекладу (анг. *source oriented translation*), який передбачає максимально можливе наближення читача перекладу до оригіналу. Причому цей принцип застосовувався Метром у перекладах творів як давньої, так і новітньої літератури. Джерелоцентричний метод виключає «одомашнення» як форму засвоєння оригіналу, допускає помірне очуження тексту перекладу, акцентуючи на іншомовній належності оригіналу. Такий підхід спонукає перекладача до самообмеження, стримання власного «я» для точного наслідування образно-сислової структури та стильової форми оригіналу і повністю вписується в неокласичну школу перекладання, до якої належав Г. Кочур.

Практика перекладу, в якій значне місце посідає доробок Г. Кочура, переконує, що не буває додавань без певних вилучень. Важливо, щоб вилучення торкалися незначущих деталей, які не впливають на збереження смислової і жанрово-стилістичної доміант першотвору. Приклади застосування такої тактики можна віднайти у багатьох перекладах Григорія Кочура з різних мов.

Список використаних джерел:

1. Гординський С. Французькі поети українською мовою. До перекладів М. Терещенка, М. Рильського, Г. Кочура і М. Лукаша // *Сучасність*. – 1964. – Квіт. (Чис. 4). – 59 с.
2. Дзюба І. Особиста і творча діяльність Григорія Кочура. – В кн.: *Григорій Кочур і український переклад. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. – К.: Ірпінь, 2003. – С. 8–11.
3. Кононенко П. Григорій Кочур у ролі Гамлета.- В кн.: *Григорій Кочур і український переклад. Матеріали між нар. науково-практичної конф.* – Київ. – Ірпінь, 2003. – С. 11–14.
4. Новикова М. Місія перекладача // *Зарубіж. л-ра*. – 1998. – № 40. – С. 3.